

LES MAP : BELGIË ONDERTITELD / LA BELGIQUE SOUS-TITRÉE



Beste leerkrachten,

Binnenkort bezoeken jullie met de klas de voorstelling: België ondertiteld/La Belgique sous-titrée, een productie van BRONKS.

“Wie ben je?”

Met deze openingszin vielen Greet Jacobs en Julie Delrue een jaar lang bij Belgen uit alle uithoeken van het land binnen voor een openhartig gesprek. De antwoorden op de vragen waren even divers als de geïnterviewden en hun interieurs. Benieuwd naar de identiteit van een land dat vaak afgeschilderd wordt als ‘Absurdistan’, interviewden ze een 40-tal boeiende Belgen op zoek naar de raakpunten en de schoonheid achter al die schijnbare tegenstellingen.

Het resultaat is een theaterportret dat de ziel van ons land blootlegt.

“Ik denk dat je door heel persoonlijke verhalen iets heel groots kan vertellen, en dat dit net de kracht van theater is. Uitzoomen door in te zoomen.”
Julie Delrue
(maakster)

In deze surplus vind je tips die kunnen helpen om de jongeren voor te bereiden op het theaterbezoek an sich en op de voorstelling in het bijzonder: het is belangrijk dat jongeren vooraf een idee hebben van wat ze mogen verwachten van het theaterbezoek, maar ook van wat van hen als publiek verwacht wordt.

Ook na de voorstelling is het goed om even stil te staan bij hoe de jongeren de voorstelling beleefden.

Wij wensen jullie alvast veel plezier bij het voorbereiden en het bijwonen van deze voorstelling.

vriendelijke groeten,

Het Studio BRONKS- team
Amber, Tine en Geert

CREDITS



concept & regie: Greet Jacobs, Julie Delrue
spel: Jean-Baptiste Szézot, Greet Jacobs,
Julie Delrue, Rachid Laachir en Arber Aliaj (stage)
coaching: Peter Monsaert
lichtontwerp: Geert Vanoorlé
kostuum: Valerie Le Roy
productie: BRONKS

met de steun van Vlaams Fonds voor de Letteren
met dank aan De Grote Post en C-Mine

⇒ *link naar het interview met de ploeg:* [BRUZZ](#)

Inhoudsopgave

1. Suggesties voor voorbereiding	5
2. Aan de slag met de jongeren	6
2.1. voor de voorstelling	6
2.1.1. Mogelijke insteken voor klasgesprek of activiteiten in de klas:	7
2.2. Na de voorstelling	10
Klasgesprek	10

1. Suggesties voor voorbereiding

- Theaterbezoek begint niet “als de lichten doven in de zaal”. Zeker niet in schoolverband. Een goede voorbereiding in de klas maakt de jongeren nieuwsgierig, helpt hen om met een open geest en een open blik de voorstelling bij te wonen.
- Bij die voorbereiding is het – naast het nieuwsgierig maken naar de voorstelling zelf – belangrijk de jongeren voor te bereiden op hun rol als publiek. Zeker als de jongeren nog jong zijn en geen of weinig ervaring hebben met theaterbezoek. M.a.w. kennen ze de gedragscodes die gangbaar zijn in theater? Kunnen ze in dit verband bijvoorbeeld verschillen en overeenkomsten aanhalen tussen een bezoek aan de cinema en in theater?
- In theater is de live aanwezigheid van de acteurs hierbij erg belangrijk. Waarom zou je bijvoorbeeld in een cinemazaal wel een zakje popcorn mogen oppeuzelen en waarom mag dat niet tijdens een theatervoorstelling? (Het is niet enkel storend voor wie naast de snoeperd zit, het kan ook erg storend zijn voor de acteurs.) In theater is – naast de kwaliteit van het theaterstuk en de acteerpresetaties van de acteurs – de wisselwerking tussen de zaal en de acteurs immers mee bepalend voor het welslagen van de voorstelling.
- Bespreek met de jongeren ook dat in het begin van de voorstelling de zaallichten uit zullen gaan en de spots daarna op de acteurs worden gezet. Hoewel het zaallicht bij voorstellingen voor kleine jongeren bij voorkeur zacht gedimd wordt, terwijl de speellichten aangaan, wekt dit bij sommige jongeren een schrikreactie of de foutief aangeleerde reactie van te beginnen gillen. Het moment waarop het zaallicht uitgaat, is net het moment voor het publiek om tot rust te komen en de zintuigen te scherpen. Het moment om je nog even goed in je stoel te nestelen, je oren en ogen goed open te zetten en te genieten van wat er te zien en te horen valt.
- Voor de rust van de jongeren is het belangrijk goed op tijd aan te komen: zo hebt u ook de tijd om ze rustig allemaal nog even naar het toilet te laten gaan. Belangrijk is ook de jongeren zo rustig mogelijk naar hun plaatsen te begeleiden
- Leerkrachten kunnen best tussen de jongeren in gaan zitten. Zo is het makkelijker om de jongeren weer tot rust aan te manen als ze even verstrooid zijn geraakt. Spreek bijvoorbeeld ook van tevoren met je collega's af welke jongeren je dicht bij je in de buurt laat zitten.
- Vraag eventueel enkele ouders om het theaterbezoek mee te begeleiden.
- vergeet u niet uw GSM uit te zetten voor u de zaal binnen gaat.
- Het nemen van foto's verstoort de voorstelling: op eenvoudig verzoek kan je foto's verkrijgen via BRONKS.
- Misschien iets over wat de spelers zelf aangenaam vinden: het is leuk om een publiek voor je te hebben dat aandachtig is, ontspannen, nieuwsgierig, een publiek dat goesting heeft en dat durft te reageren. Er mag wel een zekere discipline zijn (Leerlingen hoeven niet te gillen als het licht uitgaat), maar de Leerlingen moeten ook niet onder zulke politiecontrole te staan dat ze geen kick meer durven geven. Leerkrachten die tijdens de voorstelling roepen “Shana zwijg nu toch een keer!” zijn soms storender dan de Shana in kwestie.

2. Aan de slag met de jongeren

2.1. voor de voorstelling

Probeer met de inleiding de verwachtingen van de leerlingen niet al te sterk te kleuren.
(“Het wordt su-per-grappig!” is wel beter dan “Het wordt su-per-saai!”)

Hang de voorpagina van deze brochure op een zichtbare plek in de klas.

- Vraag wat de leerlingen zien. Wat valt je op? Wat zie je allemaal op het beeld?
- Wat vertelt de titel?

Geef een paar kernwoorden mee over het soort voorstelling waar jullie naartoe gaan.

(Het interview met de spelers kan hierin wel een goeie leidraad zijn.)

- Een voorstelling vol portretten. Documentaire theater
- De personages spreken een mengeling van de landstalen en verschillende dialecten.

Misschien kan u ook beginnen met uzelf (en daarna eventueel de klas) een aantal vragen te stellen.

- Hoe bereidt u zichzelf voor als u naar een voorstelling gaat?
- Gaat u vaak naar dans of theater? Waarom gaat u zo vaak (of zo weinig)?
- Gaat u liever alleen naar een voorstelling of liever met vrienden?
- Hoe kijkt u naar theater, naar dans, naar beeldende kunst? Wilt u alles begrijpen of wordt u ongemakkelijk van teveel duiding? Heeft u een verhaal nodig?
- Duikt u gemakkelijk onder in een voorstelling of een verhaal? Of bent u snel afgeleid?
- Kijkt u in een museum vooral naar de kunstwerken of eerder naar de naamplaatjes?
- Hebt u een eigzinnige smaak of volgt u vooral grote namen?
- Kickt u op bovenmenselijke virtuositeit of heeft u meer aan een klein verhaal?
- Welke houding van uw leerlingen vindt u aangenaam in het theater?

Bovenstaande vragen zullen de meest uiteenlopende antwoorden opleveren en geven meteen aan hoe verschillend de voorstelling ontvangen zal worden door u en door elk van uw leerlingen.

2.1.1. Mogelijke insteken voor klasgesprek of activiteiten in de klas:

1. Wat is Belgisch?

Bespreek met de leerlingen:

- Typisch Belgische sterke of positieve kantjes
- Typisch Belgische zwakke of negatieve kantjes.
- Typisch Belgische uitdrukkingen...
 - o Van ouders
 - o Van jongeren
 - o Van leerkrachten
 - o Van politieagenten
 - o Van oude mensen
- Typisch Belgische...
(kledij, stijl, hobby's, voeding, voorkeuren, gewoonten, ...)

2. Persoonlijke affiniteit met België:

- Vraag de leerlingen 3 trefwoorden op te schrijven over hun persoonlijke affiniteit met België. Dit kan positief of negatief zijn. Gewoon 3 woorden die uitdrukken wat België voor hen betekent of wat hen in België positief of negatief het meest in het oog springt.
- Klassikaal oplijsten en bekijken welke punten vaak/minder vaak terug komen of uitzonderlijk zijn.
- Panelgesprek waarin de verschillende visies naast elkaar worden gelegd. Kunnen de anderen begrijpen waarom een bepaalde visie slechts door enkelen gedeeld wordt?
- Wat met de dingen waar iedereen het over eens is? Zou daar iets aan te veranderen zijn? Of... hoeft dat net niet te veranderen?

3. Interviews:

De kunst van het interviewen is iets dat de makers van deze voorstelling gaande weg hebben geleerd. Hieronder vindt u enkele tips voor een goed interview. Bespreek met de leerlingen wat volgens hen een goed interview moet zijn en laat ze vervolgens elkaar interviewen.

6 tips voor een goed interview:

1. Neem aantekeningen/neem het gesprek op

Het is van belang om tijdens een interview aantekeningen te maken van wat de geïnterviewde zegt. Je kunt ook overwegen het hele gesprek op te nemen met een recorder. Dit om twee redenen: je maakt het jezelf gemakkelijker om het interview uit te werken, en het zorgt voor een accurate uitwerking van het interview. Zo voorkom je dat je de geïnterviewde verkeerd citeert, een veelvoorkomende klacht die journalisten binnenkrijgen. Laat overigens altijd aan de geïnterviewde weten dat je het gesprek opneemt.

2. Stel de geïnterviewde op zijn gemak

Mensen voelen zich sneller op hun gemak als ze over zichzelf praten. Stel daarom altijd aan het begin van het interview enkele algemene, persoonlijke vragen over de geïnterviewde om eventuele zenuwen uit de weg te werken. Zo breng je de geïnterviewde in een open houding waardoor je meer informatie los kunt krijgen. Een andere methode is iets over jezelf te vertellen. Als de geïnterviewde zich kan relateren aan wat je vertelt, zal hij zich sneller op zijn gemak voelen. Humor werkt ook goed, hoewel je moet aftasten of de persoon tegenover je daarvoor gevoelig is.

3. Luister intensief

Dit klinkt vanzelfsprekend, maar de meeste interviewers luisteren maar half naar wat de persoon tegenover hen zegt. De andere helft van hun gedachten zit bij het stellen van de volgende vraag. Vermijd dit. Luister goed naar wat de geïnterviewde te zeggen heeft en vraag door waar nodig. Als je kunt aantonen dat je snapt wat hij/zij zegt en er meer over wil weten, zal de geïnterviewde eerder geneigd zijn meer te vertellen.

4. Geef de geïnterviewde tijd om na te denken

Als interviewer ben je snel geneigd verder te vragen om stiltes te voorkomen. Dergelijke stiltes kunnen echter in je voordeel werken. Probeer zo nu en dan een paar seconden te wachten voordat je een volgende vraag stelt. De kans dat de geïnterviewde meer wilde zeggen of zich iets bedenkt, is namelijk groot. Met een kort stiltemoment geef je hem/haar de kans om dat te doen.

5. Wees helder in je vraagstelling

Een handige regel bij interviews is: doe veel vooronderzoek, maar hou je tijdens het interview van de domme. Op die manier geef je de geïnterviewde de tijd om uit te wijden over een onderwerp en kun je vanwege je voorkennis de juiste vragen stellen. Zo weet de geïnterviewde waar hij/zij aan toe is.

6. Blijf objectief, wees sympathiek

Het zal vaak voorkomen dat je het persoonlijk niet eens bent met wat de geïnterviewde zegt (stel tijdens een politiek interview). Laat dit niet merken. Blijf neutraal en vraag door. Het gaat tijdens een interview immers om hoe de geïnterviewde zich erover voelt, niet om hoe jij erover denkt.

Hieronder vindt u een aantal van de vragen die Greet en Julie als kern van het interview hanteerden.

- Wie ben je?

- Ben je Belg?

Indien ja: - Hoe voelt dat? Beschrijf?

Indien nee: - waarom niet? Beschrijf?

- Wat wil je België toewensen

Laat de leerlingen elkaar interviewen en daarna hun bevindingen delen met de klas.
Welke conclusies kunnen ze maken op basis van de verzamelde gegevens?



2.2. Na de voorstelling

Klasgesprek

Na de voorstelling is het belangrijk dat de Leerlingen hun indrukken kunnen ventileren. Soms gebeurt dat heel spontaan, misschien al op de bus terug naar school of in de klas in een nagesprek. Of misschien inspireerde de voorstelling jou als leerkracht om nadien met de Leerlingen nog aan de slag te gaan of zit je hoofd al vol vragen om een klasgesprek te beginnen n.a.v. de voorstelling.

Een klasgesprek over de voorstelling begint best niet met de vraag “wat vond je ervan”? Het nadeel van zo’n openingsvraag is dat de Leerlingen meteen gedwongen worden om een stelling in te nemen. Soms bepalen de gangmakers van de klas dan onmiddellijk de opinie van de rest van de leerlingen. Het is efficiënter om eerst beschrijvend te werk te gaan, zodat de leerlingen vooral zich weer voor de geest kunnen halen wat ze precies gezien hebben. Daardoor krijgen ze vanzelf een genuanceerder oordeel. De Leerlingen zullen doorheen het gesprek vanzelf aangeven wat ze wel of niet boeiend vonden, wat ze al dan niet begrepen, ... Het is ook belangrijk om de interpretatie van de voorstelling zoveel mogelijk open te houden. Het gesprek hoeft zeker niet te eindigen met één collectieve slotverklaring.

Hieronder alvast enkele suggesties voor het nagesprek:

- Welke scènes/ personages hebben de leerlingen geraakt/ zijn hen bijgebleven. Waarom?
- Welke elementen in de voorstelling hadden extra vertelwaarde en hoe werden die door de leerlingen geïnterpreteerd of gelezen? Wat is bijvoorbeeld de symbolische waarde van het decor?
- Op de flyer lezen we:

België ondertiteld / La Belgique sous-titrée is een meertalige voorstelling waarbij humor en zelfrelativering nooit ver weg zijn en niemand onberoerd naar buiten gaat.

Vond de klas dat ook terug in de voorstelling?

- Welke personages hebben de leerlingen gezien. Kunnen ze de figuren omschrijven. Het kan interessant zijn om te merken dat niet iedereen dezelfde karaktereigenschappen zal toewijzen aan de personages. De opsomming van een reeks bestaande karaktereigenschappen kan helpen om de jongeren te laten nadenken over mogelijke nuances.
- Zijn er personages uit de voorstelling die voor de leerlingen herkenbaar zijn. Kennen ze mensen uit hun eigen omgeving die gelijkaardig zijn.
- Is er een personage dat er uitspringt? 1 van de personages uit de voorstelling bestaat niet echt. Zijn verhaal is geconstrueerd. Kunnen de leerlingen raden over wie het gaat? (Het personage heet Frank, de man met de caddy en de rode muts)
- Zijn er personages of verhalen die de leerlingen missen in deze voorstelling. ‘De inwoners maken het land’...Vinden de leerlingen dat de personages die ze gezien hebben België genoeg vertegenwoordigen?